

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets hovedindhold

Lovforslaget indeholder forslag til ændring af jordforureningslovens § 40 om miljømyndighedernes adgang til at påbyde en forurener at foretage nærmere undersøgelser vedrørende en eventuel jordforurening.

Det foreslås, at der ikke skal kunne udstedes undersøgelsespåbud, hvis den mulige udledning fra en forureners virksomhed eller anlæg er ophørt før den 1. januar 1992.

2. Lovforslagets baggrund og formål

Folketinget vedtog den 28. maj 1999 lov om forurennet jord (Lov nr. 370 af 2. juni 1999). I Bemærkningerne til lovforslaget blev det oplyst, at der verserede en sag ved Højesteret om undersøgelsespåbud efter miljøbeskyttelseslovens § 72, og at lovforslaget kunne have tilbagevirkende kraft på dette punkt, hvis Højesteret ændrede Østre Landsrets dom af 12. december 1997.

Højesteretssagen er ligeledes omtalt i betænkningen over jordforureningsloven, afgivet af Folketingets Miljø- og planlægningsudvalg den 20. maj 1999 under pkt. 8 i miljø- og energiministerens tilkendegivelser over for udvalget.

Lovforslaget er en opfølgning på Højesteretssagen, idet Højesteret ved dom af 28. juni 1999 ændrede Østre Landsrets dom og fastslog, at der i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 72 ikke kan udstedes omkostningskrævende undersøgelsespåbud, hvis udledningen er afsluttet før den 1. januar 1992, hvor miljøbeskyttelseslovens § 72 trådte i kraft. Der er tale om en dom med dissens, idet Højesteret delte sig i tre dommere mod to dommere. Inden for flertallet på tre dommere er der endvidere forskellige præmisser for afgørelsen.

Medens mindretallet på to dommere stemte for fuldt ud at stadfæste Østre Landsrets dom, lagde de to dommere inden for flertallet til grund, at forureningen af ejendommene var sket før 1. januar 1992, og således også før påbudene blev udstedt i juni 1993. Miljøbeskyttelseslovens § 72 trådte som foran nævnt i kraft den 1. januar 1992. De to dommere anfører bl.a. følgende: »Uden klare holdepunkter for det modsatte må

§ 72 efter vores opfattelse forstås således, at der på det tidspunkt, hvor der ønskes udstedt påbud, eller i hvert fald ved lovens ikrafttræden, skal være overvejende sandsynlighed for, at der stadig udgår en forurening fra virksomheden.«

Den ene dommer inden for flertallet lægger til grund, at der ikke længere udgik forurening fra ejendommene, da påbudene blev udstedt. Denne dommer udtaler bl.a.: »finder også jeg det betænkeligt at fastslå, at miljøbeskyttelseslovens § 72, således som den er formuleret, indeholdt hjemmel til at give de påbud, sagen drejer sig om, når det må lægges til grund, at der ikke længere udgik forurening fra ejendommene.«

Kammeradvokaten har vurderet rækkevidden af dommen og finder, at dommen ved en samlet læsning kan forstås således: »at miljøbeskyttelseslovens § 72 giver hjemmel for udstedelse af påbud vedrørende en forurening, selv om den er ophørt ved påbuddets udstedelse, hvis den ikke er ophørt før lovens ikrafttræden den 1. januar 1992«. Miljø- og Energiministeriet er enig heri, og lovforslaget er derfor udformet sådan, at der ikke skal kunne udstedes undersøgelsespåbud, hvis den mulige udledning fra en forureners virksomhed eller anlæg er ophørt før den 1. januar 1992.

Efter ordlyden af bestemmelsen i § 40 i jordforureningsloven af 2. juni 1999 kan påbud om undersøgelser udstedes, uanset hvornår en mulig forurening er sket.

Med nærværende lovforslag indskrænkes således adgangen til at meddele undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40 til forurening, hvor udledning fra forureners virksomhed eller anlæg ikke er ophørt før 1. januar 1992.

3. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

De nødvendige undersøgelser af jordforureninger fra før 1. januar 1992 vil i medfør af jordforureningslovens § 18 skulle prioriteres på oversigten over den offentlige indsats, såfremt der er tale om arealer, hvor forureningen kan have skadelig virkning på grundvandet (i områder med særlige drikkevandsinteresser eller i indvindingsoplande for almene vandforsyningsanlæg) eller arealer, der anvendes til bolig m.v. I andre tilfælde vil forureningen som udgangspunkt ikke blive undersøgt, medmindre dette sker på frivillig ba-